

Kouvolan kaupunki
Torikatu 10
45100 Kouvola

Lausuntopyyntö 10.5.2023

Lausunto, suunnittelutarve- ja poikkeamislupahakemus, Utin pelastushelikopteritukikohdan perustaminen, Kouvola, Kopterikuja, 286-433-1-362

Rakennushanke

FinnHEMS Oy hakee Kouvolan kaupungilta suunnittelutarveratkaisua pelastushelikopteritukikohdan rakentamista varten Utin lentoaseman pohjoislaidalle Kopterikujan päätyyn.

Rakennuspaikka on kiinteistöllä 286-433-1-362 sijaitsevalla vuokra-alueella.

Tarkoituksena on toteuttaa Utin lentoasemalle pelastushelikopteritukikohta oheistiloineen ml. henkilöstötilat, autotalli, helikopterihalli ja helikopterin lentoonlähtö- ja laskeutumisalue. Rakennuspaikalla säilytettäisiin lentopolttoainetta ja pelastushelikopteri tankataan paikalla.

Suunnittelutarve

Rakennuspaikalla ei ole voimassa rakentamista ohjaavaa asemakaavaa. Rakennuspaikka sijaitsee Kymenlaakson maakuntakaava 2040:ssa lentoliikenteelle varatulla alueella sijoittuen siinä Utin 1E-luokan pohjavesialueelle.

Kun otetaan huomioon Utin alueen kaavoitus- ja rakentamistilanne, kohdealueen vaativat ympäristöolosuhteet sekä nyt haettava lisärakennushanke, Kaakkois-Suomen ELY-keskus katsoo, että alueen suunnittelutarve tulee ratkaista ennen rakennusluvan käsittelyä, koska alueella on MRL 16 §:n mukainen suunnittelutarve. Alueen suunnittelutarpeesta on määrätty myös Kouvolan kaupungin rakennusjärjestyksessä.

Hakemusasiakirjojen mukaan Kouvolan kaupungin käsitys alueella olevasta suunnittelutarpeesta on yhteneväinen KASELYn kanssa.

Pohjavesi

Suunnittelutarvehakemuksen mukainen rakennuspaikka sijoittuu Utin (0590906) 1E-luokan pohjavesialueelle (vedenhankintaa varten tärkeä

5.6.2023

pohjavesialue, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen). Pohjavesialueella sijaitsee Kymenlaakson Vesi Oy:n Kuivalan tekopohjavesilaitos sekä Kouvolan Vesi Oy:n Haukkajärven tekopohjavesilaitos ja Utin (varuskunta) varavedenottamo. Suunnittelutarvehakemuksen mukainen rakennuspaikka sijoittuu Kuivalan tekopohjavesilaitoksen valuma-alueelle. Pohjaveden virtaus suuntautuu suunnittelutarvehakemuksen mukaiselta rakennuspaikalta tekopohjavesilaitoksen kaivojen suuntaan. Lähin tekopohjavesilaitoksen kaivo sijaitsee noin 600 m etäisyydellä suunnittelutarvehakemuksen mukaisesta rakennuspaikasta.

Vesienhoidossa pohjavesialue on nimetty riskialueeksi pohjavesialueen pohjaveden laadussa havaittujen ihmistoiminnan vaikutusten vuoksi. Vesienhoidon tavoitteena on saavuttaa ja turvata pohjavesien hyvä tila. Kaakkois-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelman vuosille 2022-2027 mukaan: Pohjavesialueille ei nykyisin sijoiteta enää uusia pohjaveden määrälle tai laadulle mahdollista riskiä aiheuttavaa teollisuus- tai yritystoimintaa. Mikäli toimintojen sijoittaminen on perustelluista syistä välttämätöntä, niiden aiheuttamat riskit pohjavedelle poistetaan teknisin ja toiminnallisoin keinoin. Ennen toiminnan sijoittamista pohjavesialueelle on selvitettävä yksityiskohtaisesti muun muassa suunnitellun sijoituspaikan maaperä- ja pohjavesiolosuhteet sekä arvioitava pohjavedelle mahdollisesti aiheutuvat riskit. Pohjavesialueelle sijoituessaan toiminta tulee suojata kaksinkertaisesti ja joskus myös kolminkertaisesti. Joissakin tapauksissa suojattunakaan sijoittuminen ei ole ollut mahdollista.

Suunnittelutarvehakemuksessa esitettyjen toimintojen kannalta merkittävin riski pohjavedelle liittyy lääkärihelikopteritukikohdan polttonesteiden varastointiin (ilmoitettu maanpäällisen polttoainesäiliön tilavuus 20 m³), polttoainesäiliön täyttötapahtumaan ja helikopterien tankkaukseen (25-30 m päässä säiliöstä) sekä edellä mainituilta alueilta mahdollisesti kertyvien epäpuhtaiden hulevesien johtamiseen.

Suunnittelutarvehakemuksen asiakirjoissa on esitetty, että polttoainesäiliö suojataan vahinkotilanteiden varalta vastaavalla nykynormien vaatimusten mukaisella altaalla ja maaperän/pohjaveden suojauksella kuin muissakin pohjavesialueille tehdyissä FinnHEMS lääkärihelikopteritukikohdissa, koska se on kaikista näkökulmista turvallisin tankkausvaihtoehto. Asemapiirroksessa esitetyn mukaan polttoaineen täyttöpaikka ja tankkausalue rakennetaan ympäristöluvan määräyksiä noudattaen. Likaiset hulevedet tukikohdan lentokentän puoleiselta piha-alueelta johdetaan asianmukaisesti mitoitettun hiekan- ja öljynerotuslaitteiston kautta keskitettyyn hulevesijärjestelmään. Ennen keskitetyn hulevesijärjestelmän valmistumista hulevesiä voidaan välttämättömiltä osin johtaa vesilaitoksen luvalla jätevesiviemäriin. Tukikohdan pääsisäänkäynnin puoleiselta piha-alueelta hulevedet johdetaan hiekan- ja öljynerotuslaitteiston kautta maastoon. Myös rakennusten kattovedet, perustusten kuivatusvedet ja muut puhtaat hulevedet imeytetään maastoon. Lumille varataan piha-alueelta kasaupaikka, josta sulamisvedet johdetaan hiekan- ja öljynerotuskaivon kautta maastoon.

5.6.2023

Myös viemäroinnin järjestelmäkuvauksessa esitetyt hulevesien johtamisen periaatteet on esitetty edellä mainitun kaltaisesti. Helikopterikentän hulevedet esitetään liitettävän hulevesiverkoston. Viemäroinnin järjestelmäkuvauksessa on tuotu esiin, että mahdollista polttoaineen vuotoa varten varataan sadevesikaivoihin, tarkastuskaivoihin ja erottimiin varastotilavuutta vähintään 5 m³. Vuodon sattuessa verkosto suljetaan näytteenottokaivosta. Alueelle asennetaan HDPE-tiivistyskalvo. Kalvon päältä on viemärointi tarkastuskaivoon. Viemäriverkosto rakennetaan tuplavaippaputkistoista ja -kaivoista. Tiivistyskalvon alapuolelle asennetaan huokosilmaputkisto renkaaksi ja putkisto liitetään tarkkailukaivoon.

Suunnittelutarvehakemuksen hulevesimitoitus-liitteessä piirustuksen mukaan tukikohdan piha-alue on jaettu tankkausalueeseen, muuhun kenttäalueeseen ja pohjoisosan muuhun asfalttialueeseen. Eri alueiden selitteiden mukaan tankkausalue on tiivis asfalttibetonin ja vähintään 1,5 mm HDPE-tiivistyskalvon sekä bentoniittimaton yhdistelmä rakenne, josta vedet johdetaan hiekan-/öljynerotuksen kautta jätevesiviemäriin. Muu kenttäalue on asfalttibetonia, josta vedet johdetaan hiekan-/öljynerotuksen kautta tilapäisesti jätevesiviemäriin ja myöhemmin hulevesiviemäriin. Muun asfalttialueen vedet johdetaan hiekan-/öljynerotuksen kautta imeytykseen tontilla.

ELY-keskus toteaa, että asemapiirustuksessa ja viemäroinnin järjestelmäkuvauksessa esitetyt hulevesien johtamisjärjestelyt poikkeavat Hulevesimitoitus-liitteessä esitetystä hulevesien johtamisesta, ja suunnittelutarvehakemuksen asiakirjoissa esitetyt tiedot ovat keskenään ristiriitaisia.

ELY-keskus toteaa, että pohjaveden suojelun ja vesienhoidon tavoitteiden kannalta suunnittelutarvehakemuksessa esitetty polttoaineen varastointi ja jakelu on sellaista pohjavedelle riskiä aiheuttavaa uutta toimintaa, joka tulisi ensisijaisesti sijoittaa pohjavesialueen ulkopuolelle. Suunnittelutarvehakemuksen mukainen polttoaineen varastointi on esitetty toteutettavan aidatulla tukikohdan alueella maanpäällisessä, suoja-altaalla varustetussa tilassa ja polttoainetta käytetään ainoastaan lääkärihelikopterien tankkaukseen. Hulevesimitoitus-liitteen perusteella polttoaineen varastointi- ja tankkausalue on esitetty rakennettavan tiivis asfalttibetoni, HDPE-kalvo ja bentoniittimatto -yhdistelmä rakenteena, jolta hulevedet johdetaan hiekan- ja öljynerotuksen kautta jätevesiviemäriin. Edellä mainittua aluetta ympäröivältä muulta asfalttibetonoidulta alueelta hulevedet on myös esitetty johdettavan hiekan-/öljynerotuksen kautta rakennettavaan hulevesiverkoston. ELY-keskus tuo esiin, että suunnittelutarvehakemuksen asiakirjoista ei käy ilmi, onko tankkausalue ja sitä ympäröivä muu asfalttibetonoitu alue erotettu toisistaan siten, että alueilta kerääntyvät vedet saadaan eroteltua toisistaan hulevesimitoitus-liitteen mukaisesti. Asiakirjoista ei käy myöskään ilmi, että onko hulevesien johtuminen asfalttibetonoidun alueen reunoilta maastoon tarkoitus estää rakenteellisesti.

5.6.2023

Suunnittelutarvehakemusasiakirjoissa rakennuspaikan pohjoisosiin on esitetty imeytysallas, mutta asiakirjoista ei käy selvästi ilmi, mitä vesiä imeytysaltaaseen on tarkoitus johtaa. Hakemusasiakirjoissa on esitetty kaksi erillistä lumenvarastointialuetta. ELY-keskus toteaa lumenvarastointialueiden osalta, että alueilta, joiden lumeen voi päätyä haitta-aineita (esim. polttoainejäämiä), tulee lumien varastointi suunnitella siten, ettei mahdolliset haitta-aineet aiheuta pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

ELY-keskus toteaa, että hulevesiverkoston rakentamisesta on keskusteltu keväällä 2023 Kouvolan kaupungin kanssa, ja keskustelujen perusteella alueelle suunniteltu hulevesiverkosto on tarkoitus rakentaa siten, että hulevedet saadaan lentokentän ja VT6 väliseltä alueelta johdettua jatkossa pohjavesialueen/pohjaveden muodostumisalueen ulkopuolelle. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan suunnittelutarvehakemusasiakirjoissa esitetyt ratkaisut ovat pääasiallisesti sellaisia, jotka pienentävät toiminnan pohjavesiriskejä. Edellä esitetyt hakemusasiakirjoissa ilmenevät ristiriidat hulevesien johtamisessa sekä rakenteelliset ratkaisut tankkaus- ja kenttäalueen hulevesien johtumisen estämisestä maastoon edellyttävät paikoin vielä tarkentamista. ELY-keskus painottaa, että polttoaineen jakelupiste edellyttää ympäristölupaa, ja ympäristölupaprosessissa toiminnasta aiheutuvat riskit ympäristölle ja luvan myöntämisen ehdot tullaan tarkastelemaan vielä erikseen. Ympäristöluvassa, mikäli ympäristöluvan myöntämisen ehdot toiminnan ja sen sijoituspaikan osalta täyttyvät, annetaan tarkemmat määräykset toiminnalle, suojausratkaisujen riittävyydelle, vesien johtamiselle sekä toiminnan vaikutusten (kuten pohjavesi) tarkkailulle.

Lopuksi

Alueidenkäytön kannalta pelastushelikopteritukikohdan sijoittaminen haettuun paikkaan ja nykyisen lentokentän alueella jo olevan muun lentotoiminnan yhteyteen on luontevaa.

Lausunnon valmisteluun on osallistunut hydrogeologi Heidi Rautanen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Antti Pyysaari ja ratkaissut alueidenkäyttöpäällikkö Pertti Perttola.

Tiedoksi

Kouvolan kaupunki, Ympäristöpalvelut
Kymenlaakson liitto

Tämä asiakirja KASELY/385/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KASELY/385/2023 har godkänts elektroniskt

Perttola Pertti 05.06.2023 11:20

Pyysaari Antti 05.06.2023 11:09